

R-0420

De Vegetatie van de Mastenbroeken in 1992.

Verslag van een kartering uitgevoerd in juni 1992.

Piet Zumkehr

Intern Rapport.
Staatsbosbeheer
Terschelling.
Oktober 1992.

R-0420

staatsbosbeheer

109153415

100:221738

De vegetatie van de Mastenbroeken in 1992.

Inleiding:

De "Mastenbroeken" is de naam van een drietal weilanden die gelegen zijn aan de binnenduinrand van Terschelling tussen Hee en Midsland noord. In het kader van de Ruilverkaveling Terschelling werden deze percelen in het voorjaar van 1992 aan het Staatsbosbeheer overgedragen.

De percelen hebben potentieel een hoge botanische waarde daar ze gelegen zijn in een gebied waar kalkrijk kwelwater uit de aangrenzende duinen naar de wortelzone van de vegetatie wordt gevoerd.

De Mastenbroeken zijn echter tot 1992 als agrarisch weiland in gebruik geweest. De drie percelen zijn sterk ontwaterd. Bovendien zijn de twee oostelijk gelegen percelen in het verleden gescheurd geweest, waardoor het bodemprofiel is gestoord.

Dit verslag geeft een indruk van de vegetatie zoals die na overdracht werd aangetroffen. In de percelen was toen een herinrichting in voorbereiding, waarbij het kwelwater zou worden opgestuwd. Deze herinrichting is in september 1992 ten dele uitgevoerd.

Vermeld moet nog worden dat het westelijk gelegen perceel geruime tijd op biologisch dynamische manier is beheerd, hetgeen in de vegetatie tot uitdrukking komt.

Methode.

Als gevolg van tijdgebrek tijdens de kartering (de percelen werden tijdens het karteren ook gemaaid) is gekozen voor de meest eenvoudige methode. De percelen werden doorgelopen en alle aanwezige plantensoorten werden gekarteerd. Een schatting van de talrijkheid werd gedaan middels de schaal van Tansley.

De Schaal van Tansley:

De Schaal van Tansley ziet er als volgt uit:

d= dominant
cod=codominant
a= abundant
f= frequent
o= occasional
r= rare
l= local

Data:

De kartering werd uitgevoerd op 22, 23 en 25 juni 1992.

Resultaten:

De Resultaten zijn in het volgende overzicht weergegeven. De perceelnummers 1 t.m. 3 zijn aangegeven van west naar oost. Zie ook de overzichtskaart.

soort	wet.naam	perceelnummer		
		1	2	3
holpijp	e.fluviatile	r	r	r
heermoes	e.arvense	r	r	
brede stekelvaren	d.dilatata			r
wilg	salix spec			r
ratelpopulier	p.tremula			r
grote brandnetel	u.dioica	r		
zwaluw tong	p.convulvulus			r
veenwortel	p.amphibium	a	a	a
varkensgras	p.aviculare	r	o	r
perzikkruid	p.persicaria	r		
waterpeper	p.hydropiper	r	r	r
schapezuring	r.acetosella	r		r
veldzuring	r.acetosa	f	o	o
krulzuring	r.crispus	o	r	r
waterzuring	r.hydrolapathum	r		
ridderzuring	r.obtusifolius	r	o	f, la
goudzuring	r.maritimus			r
melganzevoet	ch.album			r
spiesmelde	a.prostrata			r
vogelmuur	s.media	r	r	r
moerasmuur	s.uliginosa			r
gew.hoornbloem	c.fontanum	f	f	f
liggend vetmuur	s.procumbens		r	r
gew.spurrie	s.arvensis	r		r
grof hoornblad	c.demersum			r
dotterbloem	c.palustris	r	r	r
egelboterbloem	r.flammula	r	r	
blaartr.boterbl.	r.scleratus	r	r	r
kruij.boterbloem	r.repens	a	a	a
scherpe boterbloem	r.acris	o	o	o
rank.helmbloem	c.claviculata			r
raket	s.officinale	r		r
moeraskers	r.palustris	o	r	r
pinksterbloem	c.pratensis	o	r	r

herderstasje	c.bursa-pastoris	r		r
braam	r.fruticosus	r	r	o
tormentil	p.erecta		r	r
zilverschoon	p.anserina	o	o	r
vogelwikke	v.cracca	r	r	r
liggende klaver	t.campestre			r
kleine klaver	t.dubium	r	o	o
x witte klaver	t.repens	a	a	a
v rode klaver	t.pratense			r
hazepootje	t.arvense	r	r	r
moerasrolklaver	l.uliginosus	o	r	o
zachte ooiev.bek	g.molle	r		r
gevl.hertshooi	h.quadrangulum		r	r
kattestaart	l.salicaria			r
knik.wilgeroosje	ch.angustifolium	r		
harig wilgeroosje	e.hirsutum	r		
moerasbasterdw.	e.palustre	r	r	r
waternavel	h.vulgaris	o		
fluitekruid	a.sylvestris			r
kl.watereppe	b.erecta	r,lf		r
gew.engelwortel	a.sylvestris	r		r
melkeppe	p.palustre		r	
gr.wederik	l.vulgaris	r		
kleefkruid	g.aparine		r	
moeraswalstro	g.palustre	o	r	r
zompvergeetje	m.laxa	o		r
ruw vergeetje	m.ramosissima	r		
sterrekroos spec.	callitriche spec.	r,lf	r	
gew. hennepnetel	g.tetrahit	r		
moerasandoom	s.palustris			r
v brunel	p.vulgaris	o		
watermunt	m.aquatica	r		
bitterzoet	s.dulcamara	r		
veldereprijs	v.arvensis	r		
v grote ratelaar	rh.angustifolius	r	r	
v smalle weegbree	pl.lanceolata	f	f	f
v grote weegbree	pl.major	a	f	o
v madeliefje	b.perennis	f	o	r
v duizendblad	a.millefolium	o,lf	r	o
schijfkamille	m.discoidea			r
boskruiskruid	s.sylvaticus			r
waterkruiskruid	s.aquaticus	r		r
v kale jonker	c.palustre	r	r	r
akkerdistel	c.arvense	r		

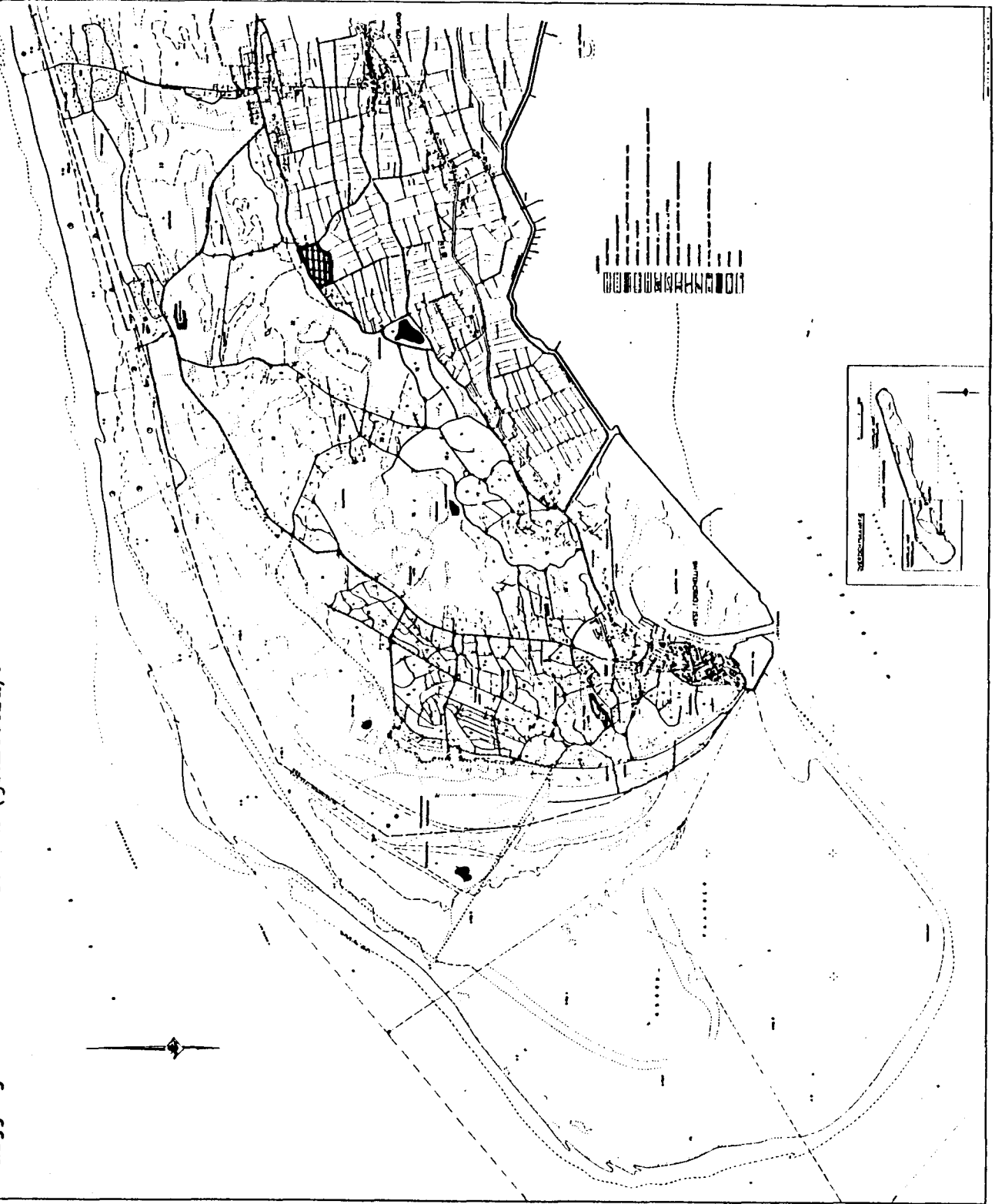
biggekruid	<i>h.radicata</i>	r	o	r
✓ herfstleeuwetand	<i>l. autumnale</i>	a	f	o
gew.melkdistel	<i>s.oleraceus</i>			r
gekr.melkdistel	<i>s.asper</i>			r
✗ paardebloem	<i>t.officinale</i>	f	f	f
gr.streepzaad	<i>c.biennis</i>	r	r	r
moeraszoutgras	<i>tr.palustris</i>	r		
drijvend fonteink.	<i>p.natans</i>			r
greppelrus	<i>j.bufonius</i>	r	r	
zompus	<i>j.articulatus</i>	o		
✗ pitrus	<i>j.effusus</i>	r,lf	r	r
✗ roodzwenkgras	<i>f.rubra commutata</i>	r,lf	o	o
rietzwenkgras	<i>f.arundinacea</i>	r		
beemdlangbloem	<i>f.pratensis</i>	r		
✗ engels raaigras	<i>l.perenne</i>	a	a	d
✓ veldbeemdgras	<i>p.pratensis</i>	a	a	a
✓ ruw beemdgras	<i>p.trivialis</i>	o		
straatgras	<i>p.annua</i>	r		r
✗ kroopaar	<i>d.glomerata</i>	o	f	a
✗ kamgras	<i>c.cristatus</i>	o,lf		
watergras	<i>c.aquatica</i>	r	r	
mannagrass	<i>g.fluitans</i>		r	r
zachte dravik	<i>b.hordaceus</i>	o,la	r	
✓ kweek	<i>e.repens</i>	o	f	o
glanshaver	<i>a.elatius</i>		r	
✗ reukgras	<i>a.odorum</i>	o	o	o
✗ gestr. witbol	<i>h.lanatus</i>	a	a	a
gl.witbol	<i>h.mollis</i>	r		
moerasstruisgras	<i>a.canina</i>	f,la	a	f
hoog struisgras	<i>a.gigantea</i>	r,lf		
gew.struisgras	<i>a.capillaris</i>	a	a	a
timothee	<i>phl.pratense</i>	r	r	o
gekn.vossestaart	<i>a.geniculatus</i>	f	f	
rietgras	<i>ph.arundinacea</i>	r	r	
riet	<i>phr.australis</i>	r,lf	r	r
kroos	<i>lemma spec.</i>			r
gr.egelskop	<i>sp.erectum</i>	r		r
ruwe bies	<i>sc.l.tabernaemontani</i>			r
dwergbies	<i>sc.setaceus</i>			r
snavelzegge	<i>c.rostrata</i>			r
oeverzegge	<i>c.riparia</i>		r	r
drienerfzegge	<i>c.trinervis</i>		r	
zwarte zegge	<i>c.nigra</i>	r		
✗ tweerijige zegge	<i>c.disticha</i>	o,lf	o	r
zandzegge	<i>c.arenaria</i>	r		
hazezegge	<i>c.ovalis</i>	o		
totaal	125	91	64	86

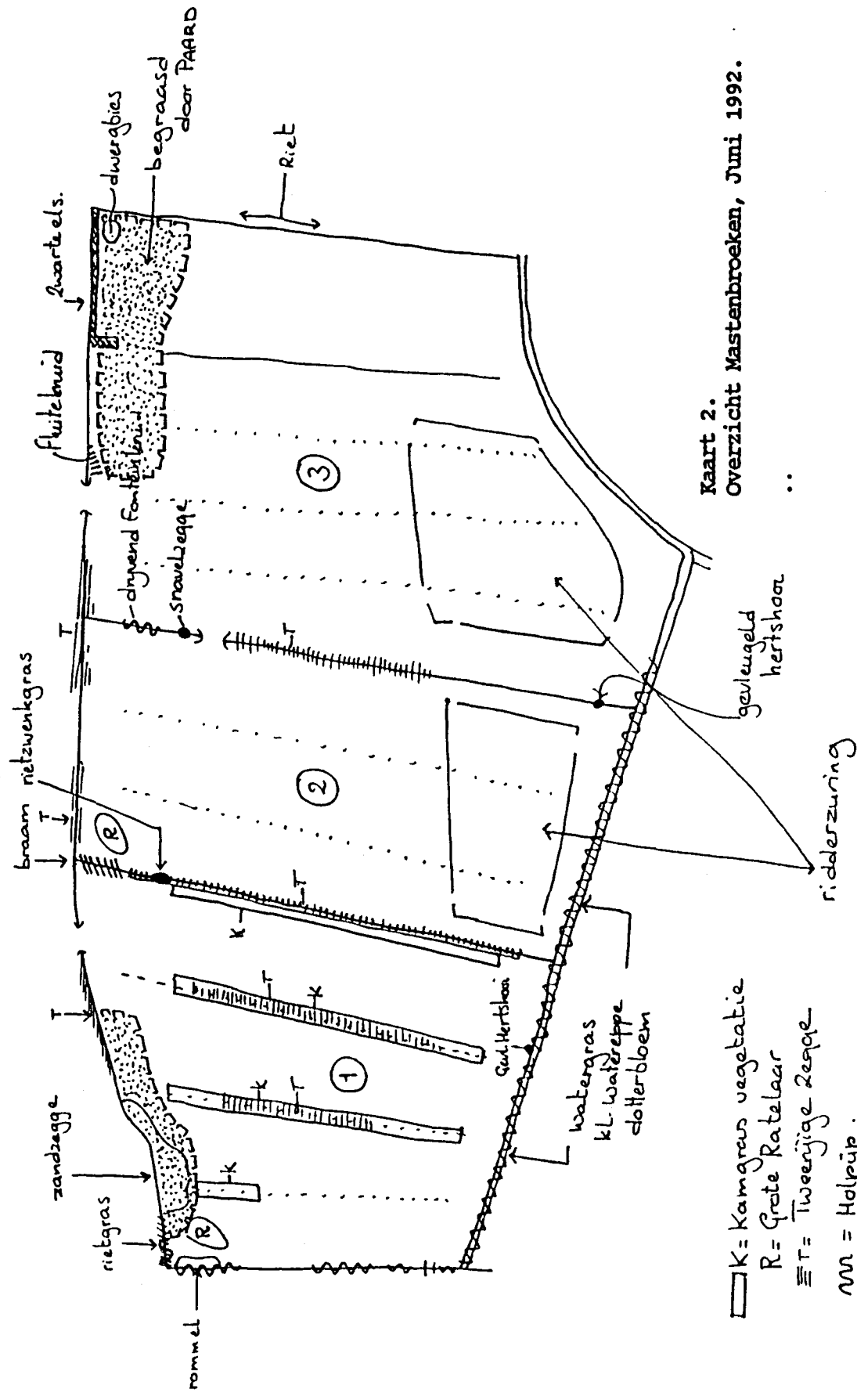
Opmerkingen

- Het hoogste gedeelte ligt op 2.04 m. + NAP, het laagste op 0.66 m + NAP. Er is een verval van 1.38 m in het terrein aanwezig. De richting van het verval is NO naar ZW.
- De hoge delen langs de noordrand worden intensief begraaasd door konijnen.
- Ten tijde van de kartering was het noordelijk deel van perceel 3 begraaasd door een paard aan de roep.
- De invloed van kwelwater komt duidelijk tot uiting in de vegetatie in de zuidelijke sloot. Kenmerkende plantensoorten zijn hier Dotterbloem, Holpijp en Kleine Watereppe. Dotterbloem komt ook op enkele plaatsen voor langs de kleine dwarsslootjes, en in perceel 1 ook langs de greppels.
- Perceel 1 is het rijkst aan plantensoorten, en heeft de meest interessante vegetatie. Dit terrein heeft jaren lang een biologisch dynamisch agrarisch beheer gekend.
- In perceel 1 komt plaatselijk een vegetatie voor van het Kamgrasverbond. Deze vegetatie is vooral te vinden in smalle stroken langs de vochtige greppeltjes. Behalve Kamgras is hier ook aangetroffen Brunel, Tweerijige zegge, Moeraszoutgras, Moeraswalstro, Egelboterbloem, Waternavel en Zomprus.
- De basisvegetatie in perceel 1 bestaat vnl uit Veenwortel, Kruipende Boterbloem, Witte Klaver, Grote Weegbree, Herfstleeuwetand, Engels Raaigras, Veldbeemdgras, Gestreepte Witbol, en Gewoon Struisgras. Dit weiland kan gekarakteriseerd worden als een bloemenrijk weiland. de uitgangssituatie is matig voedselrijk. Het bodemprofiel is ongestoord.
- In de noordwesthoek van perceel 1 komt Grote Ratelaar voor.
- Het noordelijk gedeelte van perceel 1 is een zandopduiking met een vegetatie kenmerkend voor de duinen. Soorten zijn Zandzegge, Hazepootje, Veldereprijs en Ruw Vergeetmijnietje.
- Perceel 2 heeft een gestoord bodemprofiel. Het terrein is in het verleden gescheurd geweest, en op nieuw ingezaaid. De basisvegetatie kan worden gekarakteriseerd als voedselrijke, soortenarme Raaigrasweide. De basissoorten zijn Veenwortel, Kruipende Boterbloem, Witte Klaver, Engels Raaigras, Veldbeemdgras, Gestreepte Witbol, en Gewoon Struisgras. De vegetatie langs de greppeltjes is soortenrijker.
- In de noordwesthoek van perceel 2 komt Grote Ratelaar voor.
- De situatie in perceel 3 komt overeen met die in perceel 2. Ook hier betreft het een voedselrijke Raaigrasweide met gestoord bodemprofiel. Basissoorten zijn Veenwortel, Kruipende Boterbloem, Witte Klaver, Engels Raaigras, Veldbeemdgras, Kropaar, Gestreepte Witbol en Gewoon Struisgras.
- De noordoosthoek van dit perceel is intensief begraaasd door konijnen en een paard. Hier werd Dwergbies aangetroffen.

- Het zuidelijke deel van de percelen 2 en 3 vertoont een overdaad aan storingsindicatoren, zoals Ridderzuring, Krulzuring, Goudzuring en Melganzevoet.
- De vegetatie in de kleine dwarsslootjes wordt gedomineerd door Tweerijige Zegge. Daarnaast komen nog tal van andere oeverplanten voor, zoals Oeverzegge, Snavelzegge, Moerasandoorn, Zompvergeetmijnietje, Moeraswalstro, Waterpeper, Waterzuring, Moerasmuur, Kattestaart, Harig Wilgeroosje, Moerasbasterdwederik, Watergras, Rietgras, Rietzwenkgras en Gevleugeld Hertshooi.
- De oostelijke dwarssloot is dichtgegroeid met Riet.

Kaart 1
Ligging van de Mastenbroeken (gearceerd).

Kaart 2.
Overzicht Mastenbroeken, Juni 1992.

- ▭ K = Kamgras vegetatie
- ▭ R = Grote Rataelaar
- ≡ T = Tweevijige Zage
- ∩∩∩ = Holpyp.
- ▭ = Konijnen.
- ① = perceelnummer (zie tabel)